

عادی سازی های عجولانه کار دستمان می دهد؟

صدای پای پیک چهارم

ابوالقاسم رحمانی
دبیر گروه جامعه

استادان گزیده شدن چندیاره از یک سورواخیم. انگار نه انگار که حدود یکسال است که در موج اول کرونا گیر کرده ایم و پیک های متعددی را از سرگذرانده ایم. ساده ترین مواجهه با شرایط کرونایی، می تواند تکیه بر تجربیاتی باشد که از سر گذرانده ایم، منتها انگار چنین رویکردی بین مسئولان و سیاستگذاران وجود ندارد. مرگ آدم ها، اعداد و ارقامی که هر روز از زبان سخنگوی وزارت بهداشت در رابطه با جان باختن هموطنان مان می شنویم، آتقدر عادی و تکراری شده است که فراموش کرده ایم فوت ۷۰، ۸۰، ۹۰... و نفر در یک روز آن هم فقط به دلیل ابتلا به کرونا یعنی چه فاجعه ای! انگار همین که از مرگ و میر سه رقمی مبتلایان به کرونا در طول یکروز گذر کرده ایم همه چیز تمام شده و دستمان مان را بالا برده ایم و فکری به حال آینده نمی کنیم. همین دیروز کافی بود کسی در خیابان ها پرسه می زد، همین دیروز که روز تعطیلی بود و مشاغل به اصطلاح تعطیل بودند. طوری خیابان ها شلوغ بود که واقعا در روزهای پیش از شیوع کرونا چنین ترافیکی خارج از تصور بود. من کاری به وضعیت روزهای عادی ندارم، به شنبه تا پنجشنبه کاری ندارم، همین یک جمعه که همه مشاغل به اصطلاح تعطیلند، طوری همه جا شلوغ بود و مردم در پاساژها و خیابان ها تجمع کرده بودند که انگار فردا قرار است خبر پایان شیوع کرونا را در کشور اعلام کنیم. مساله اصطلاحاتی هم نیست؛ از آن پولدار پولدار تا آن فقیر فقیر، همه کمر بسته اند برای تجربه ای جدید. تجربه یک بهمن ماه پرمخاطره، پرچالش و پرمرگ و میر! مسئولان هم که از همان ابتدا تا اینجا دو دسته اند؛ عده ای سرخوش از اینکه موارد مرگ و میر را به زعم خودشان، خودشان دورقمی کرده اند و عده ای دیگر همچون رسانه ها، صرفا هشداری می دهند که پیک چهارم و چندم در راه است و زمستان و بهمن هولناکی پیش رو داریم! چه کسی باید تصمیم گیری کند؟ چه کسی باید سیاستگذاری کند، چه کسی نظارت و چه کسی سختگیری؟ اگر شما فهمیدید به ما هم بگویید. در این وانفاسی کرونایی و این آینده مبهم و روزهای عجیب و سختی که خبرش را می دهند که در پیش رو داریم، هم مدرسه ها را باز کرده اند، هم مشاغل پروتکل ها را فاکتور گرفته اند و هم مردم، بی خیالی مسئولان را باور کرده اند و بر مدار و مبنای آن رفتار می کنند.

موج چهارم، از آنچه فکرش را بکنیم، به ما نزدیک تر است

مرگ و میر در افراد بالای ۸۰ سال در دی ماه ۲۹ درصد گزارش شده که این آمار در اسفندماه سال گذشته ۲۳ درصد بوده است. البته در هفته گذشته در ده سنی بین ۵۰ تا ۶۰ سال با کاهش آمار ابتلا روبه رو بوده ایم. با توجه به افزایش شاخص مراجعه سرپایی، اگر این شرایط پیوستگی داشته باشد و منجر به افزایش تعداد بستری و مرگ و میر شود، در نیمه دوم بهمن ماه موج بعدی بیماری را خواهیم داشت. درخصوص تصمیمات اخیر مبنی بر بازگشایی های برخی مراکز علی رغم شکننده بودن وضعیت پایتخت شتابزده ای در روند لغو محدودیت ها در این شرایط بی ثبات، می تواند بازگشت موج بیماری را به همراه داشته باشد. از طرفی روز گذشته بالغ بر ۹۸۵ هزار نفر از مترو استفاده کردند که صرفا ۲۹۰ هزار نفر در خط ۱ تردد داشتند و این آمار خطرناکی است. ریتیم بازگشایی ها باید متوازن تر، منطقی تر و با شیب

بهداشتی در منطقه، به پایین ترین میزان ممکن رسیده است و متأسفانه تنها ۳۰ درصد مردم از ماسک استفاده می کنند.، علیرضا زالی، فرمانده ستاد مقابله با کرونای استان تهران نیز در ارتباط با وضعیت شیوع کرونا و احتمال اوج گیری دوباره این بیماری و افزایش میزان ابتلا و مرگ و میر ناشی از آن با اشاره به افزایش ۱/۸ درصدی شاخص های ابتلا به کرونا نسبت به هفته گذشته اظهار کرد: «تعداد کل موارد بستری در بیمارستان های پایتخت ۱۸۷۷ بیمار است که از این تعداد ۷۱۸ بیمار در بخش مراقبت های ویژه بستری هستند. طی هفته گذشته، ۴۱ درصد موارد بستری و ۷۴ درصد موارد مرگ و میر در افراد بالای ۶۰ سال رخ داده است؛ همچنین میزان مرگ و میر در کودکان زیر ۱۰ سال در دی ماه، ۴/۴ درصد گزارش شده که این آمار در اسفندماه سال گذشته ۰/۵ درصد بوده است. از طرفی میزان

موج چهارم، از آن چیزی که فکرش را بکنیم به ما نزدیک تر است. این را نه اینکه من با مشاهدات محدود و میدانی خودم گفته باشم، نه! همین اظهارات را بخوانید، حساب کار دستتان می آید که با چه بلبشویی مواجهیم و چه روزهای سختی دوباره انتظارمان را می کشند. شکرالله سلمان زاده، رئیس دانشکده علوم پزشکی آبادان با اشاره به روند افزایشی موارد سرپایی مبتلایان اظهار کرد: «در روزهای اخیر وضعیت بیماری از حالت ثابت به صعودی تغییر پیدا کرده است و احتمال وقوع پیک سهمگین بیماری در بهمن و اسفند وجود دارد. تجربه یک سال گذشته نشان می دهد در صورتی که مردم و مسئولان، بیماری را جدی نگیرند و به خوبی به دستورالعمل های بهداشتی عمل نکنند؛ افزایش سریع موارد بیماری، افزایش مرگ و میر و به دنبال آن وقوع پیک چهارم زمستانی قطعی خواهد بود. میزان رعایت دستورالعمل های

پایه گذار قرنطینه نکردن شهرها خود وزارت بهداشت بود

هاشمیان با اشاره به دومین مساله ای که از سوی مسئولان نظام بهداشت و درمان صورت گرفت، سیاست های این وزارتخانه در مواجهه با بیماری کرونا را مورد نقد قرار داد و گفت: «مساله بعدی اما در مورد هیات ها و مراسم بود که در قم برپا شد. این جام دوباره اعلام کردند که دارد بحث ها و تصمیمات خوبی در وزارت بهداشت صورت می گیرد ولی برعکس می دیدیم که دارند وزارت بهداشت را تخریب می کنند. ما می دیدیم و می دانیم پایه گذار عدم قرنطینه در کشور، اتفاقا در همان شهر قم خود وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بود. ما مستندات خیلی زیادی داریم از اینکه در استانداری قم در سال گذشته پزشکان و معاونت بهداشتی و معاونت درمان وزارت بهداشت جلسه داشتند و در همان جلسه پزشکان و متخصصان اعلام می کنند که ما می خواهیم قرنطینه داشته باشیم به این نحو که افرادی از تهران بیایند تا به ما کمک کنند و این قرنطینه را انجام دهیم. با توجه به اینکه می بینیم بیماری در قم در حال گرفتن است باید قرنطینه داشته باشیم تا افراد جابه جا نشوند و دارند، همچنین افرادی که در این جلسه حضور داشتند و صحبت کردند، اما دوستان وزارت بهداشت که در آن جلسه حضور داشتند اعلام می کنند که کرونا دو درصد بیشتر مرگ و میر ندارد و افراد مرض را کم درگیر می کند و شما نگران نباشید و قرنطینه حذف می شود. فیلم های این مساله موجود است که مردم همان زمان از قم به سمت شهرهای دیگر می روند و با ارتباطات داخل شهری وجود دارد و ویروس شایع می شود. پس ابتدا خود وزارت بهداشت قرنطینه را لغو می کند.»

نظام پزشکی چرا قبل از بیانات رهبری اظهار نظری نمی کرد؟

در ارتباط با وضعیتیتی که در آن قرار داریم، نوع مواجهه مسئولان نظام بهداشت و درمان کشور با مساله مدیریت کرونا و آینده پرمخاطره و هولناکی که در رابطه با بهمن و اسفند پیش رو ترسیم می کنند با محمدرضا هاشمیان فوق تخصص ICU بیمارستان مسیح دانشوری گفت وگویی انجام دادیم و او در ارتباط با این مسائل به «فرهیختگان» گفت: «نظام پزشکی در این مدت در بحث داروها هیچ بحث و دخالتی نکرد، در مورد واکسیناسیون و یا بحث ایمنی گله ای که این همه درگیری داشتیم و آن همه نقد و نظر وجود داشت هیچ دخالتی نکرد و حرف نزد. اما رئیس سازمان نظام پزشکی، آقای ظرفرندی در ارتباط با دو مساله دو کامنت مهم را دادند و اظهار نظر کردند. یکی در رابطه با برندهای واکسن بود آن هم بعد از صحبت های رهبر انقلاب که در مورد کشورهای سازنده واکسن کرونا صحبت کردند. در این مورد اینها آمدند اعلام کردند که وزارت بهداشت باید بهترین نوع واکسن را بیاورد. یعنی قبل از آن هیچ بحث واکسنی نبود و هیچ وقت نظام پزشکی در مورد واکسن صحبت نکرده بود. یکدفعه به محض موضع گیری رهبری، نظام پزشکی وارد میدان شد و اعلام موضع کرد!»

نه واکسن خریدیم و نه مدل مواجهه را تغییر دادیم

همه می دانیم که در حال حاضر بهترین و موثرترین مسیر و راهکار برای کنترل شیوع کرونا واکسیناسیون است. اتفاقی که به رغم آغاز آن در بسیاری از کشورهای دنیا، هنوز در ایران شروع نشده است و مشخص هم نیست که منتظر چه چیزی نشستیم و چرا واکسن را از کشورهای خارجی تهیه نمی کنیم و هر روز وعده آینده ها را می دهیم. به هر ترتیب در یک چنین شرایطی گیر افتاده ایم و به آن مجبوریم! در همین شرایط سخت و عجیب ولی نشان داده ایم که می توانیم با مدیریت شرایط و فاصله گرفتن از سناریوهای شکست خورده در مسیر مقابله و مبارزه با کرونا تاحدی مدیریت را به دست بگیریم و از یک آرامش نسبی برخوردار شویم. اما ناپایدار بودن شرایط از یک طرف و اتخاذ سیاست های عجیب و سادگانگاری به علاوه تغییرات و جهش های ویروس از طرف دیگر همواره ما را در یک شرایط بیمناک نسبت به آینده قرار داده است. اصرار به بازگشایی مدارس، عدم توسعه و تجهیز ناوگان حمل و نقل عمومی و حجم سنگین مسافرت های درون شهری و بیرون شهری مردم و شلوغی مترو و اتوبوس ها و خیابان ها، حضور اکثریت کارکنان در محل کار و افزایش ساعات کاری (۸ صبح تا ۴ بعدازظهر)، بازگشایی تالارها و برگزاری مراسم و خلاصه این طوطا قلمات و ساد سازی های مساله کرونا گرفتاری هایی است که هم ما به عنوان رسانه و هم مسئولان به عنوان سیاستگذاران نسبت به آن نقد داریم و مشخص نیست چه کسی باید میدان مواجهه با کرونا را مدیریت و فرماندهی کند. حالا کافی است صحبتی در رابطه با واکسن های اروپایی و آمریکایی شود، سخنی در رابطه با مدل مواجهه ایمنی گله ای برای کنترل کرونا بیان شود و ادعایی در رابطه با داروها و شرکت های مختلف دارو و واکسن غربی صورت گیرد. همه نطق شان باز می شود و نسخه مدیریتی برای کشور می پیچند. خصوصا آنهایی که در این روزهای سخت و پرمخاطره، در برابر سیاست های دولت و ستاد ملی مقابله با کرونا، هیچ کنشگری ندارند یا سکوت کرده اند و یا اشتباه های پیش آمده را ماله کشی می کنند.

نیروهایی فراتر از وزارت بهداشت برای کاهش مرگ و میرها دست به کار شدند

این فوق تخصص ICU در پاسخ به این سوال که علت کاهش موارد مرگ و میر چه موضوعاتی غیر از اعمال محدودیت ها و... است، گفت: «در مورد درمان دارویی هم که مستحضر هستید کلیه بیمارانی که در بخش های آی سی یو هستند و دارند در مان می شوند تحت درمان با متد ها و داروهای کارآمد روز هستند. اگر شما این اعداد را می بینید که هنوز دورقمی است می توانست یک رقمی باشد به خاطر همین در یک درمانی است که در مورد داروها داشتیم و آن قسمتی که در مورد بهبودی آنهاست به خاطر همین دو یا سه دارویی است که همیشه در مقابلش گارد گرفتند و اجازه نمی دادند تا اینکه بالاخره از نیروهایی فراتر از وزارت بهداشت کمک گرفته شد تا این بحث داروها حل شود و گرگنه تا همین الان هم درگیر مرگ های سه رقمی بودیم.»

تا خرداد ۱۴۰۰ با ایمنی تودهی

هاشمیان درباره واکسن کرونا هم گفت: «در مورد واکسن که در واقع اعلام شده بود که در دنیا واکسن هند و چین هم آمده است اما برای ما اعلام شد که دهه فجر قرار است واکسینه شویم. پس ما تا زمان دهه فجر روش مان به صورت ایمنی گله ای و اشتباه هدایت شده است، بعد از آن هم باید ببینیم تا خرداد ماه که این دولت و وزارت بهداشت حضور دارند، چند میلیون واکسینه می شوند اگر قرار است حداقل ۳۰ تا ۴۰ میلیون دوز واکسن تقسیم شود، تا خرداد ماه می توانیم بگوییم عملیات شان ضد ایمنی گله ای است اگر در حد چهار پنج میلیون دوز باشد، منش همان منش ایمنی گله ای است و از پایه این کار غلط بوده و نتیجه می گیریم که مردم مقصر نیستند و مسئول، وزارت بهداشت در خصوص پیگیری فرضیه ایمنی گله ای در کشورمان بوده است که همان نهادینه شده و همه همان را قبول داشتند.»

به جای تمسخر مردم بگویید چه کار عملیاتی ای انجام داده اید؟

این فوق تخصص بیمارستان مسیح دانشوری ادامه داد: «نکته بعدی که باید به آن اشاره کنیم این است که آن وقت خود وزارت بهداشت سال بعد از شیوع کرونا می آید مردم قم را تمسخر می کند که شما رعایت نمی کنید باید سرزنش شود. خب دقیقا مردم چه چیزی را رعایت نمی کردند؟ شما چگونه برخورد کردید و از قبل چه برنامه هایی را به صورت عملیاتی اجرا کردید و بر مدار آن به مردم آمادگی دادید؟ شما نمی توانید فقط پشت تلویزیون بنشینید و مردم را تحقیر کنید که نرو بیرون یا برو بیرون. به صورت عملیاتی چه کاری انجام دادید که مردم بیرون نروند؟ می دانید، اصولا الان کار خیلی راحتی پیش گرفته شده است، مردم را برای انجام کارهایشان آزاد می گذارند و بدون قرنطینه و اینها بعد از اینکه شیوع بالاتر رفت و آمار مرگ و میر افزایش داشت، شروع به تمسخر مردم می کنند که چون بیرون رفتید مریض شده و مساله ساز شدید. من مثالی را برای همین وضعیت اخیر فوتبالیست ها می زنم. اینها در واقع نمایندگانی از کل جامعه ما هستند که درگیر بیماری می شوند. پس این بیماری با کسی شوخی ندارد.»

افزایش مرگ و میر تقصیر سیاست های تصمیم گیرنده است نه مردم!

در مورد واکسن صحبت کردم و آن زمانی که می گفتند واکسن بعضا تا ۷ سال دیگر می آید و حالا در همین کشور خودمان واکسن تولید شد و اگر اینها این کار را نمی کردند دانشمندان ما واکسن را از کوبا هم جلوتر ساخته بودند و همه این جلوگیری ها از دل وزارت بهداشت صورت گرفت. در مورد کاهش مرگ و میر بنده خودم راهکارهایی دارم که می توانیم مرگ و میر را به یک رقمی شدن نزدیک کنیم.»

مرگ و میر می بینیم نتیجه ربطی به مردم ندارد بلکه تصمیم گیرنده ضعیف عمل کرده است. بنده اعلام می کنم ما نظریاتی داریم که می توانیم در همین شرایط مرگ و میر را به یک رقمی شدن برسانیم، در همین شرایطی که وجود دارد، ولی در واقع اینها با نظریات اشتباه خودشان مرگ و میر را هنوز بالا نگه داشتند. همان طور که در مورد مدارس دیدیم که به چه سمتی رفتیم، در مورد دارو صحبت کردم و دیدیم که مورد تایید دنیا بود،

است؟ چرا جلوی رفت و آمدها گرفته نمی شود؟ وقتی می بینند که این همه شلوغی وجود دارد چرا جمعه را تعطیل نمی کنند؟ اگر می بینند که داریم به خطر می رسیم و یا به قول خودشان در بهمن ماه به فاجعه می رسیم چرا تعطیل نمی شود و محدودیت ها جدی گرفته نمی شود تا حداقل یک روز در هفته شاهد یک تعطیلی درست و حسابی باشیم؟ فرق بین خبرگزاری و وزارت بهداشت این است که وزارتخانه تصمیم گیرنده است اگر ما افزایش

هاشمیان گفت: «درخصوص آینده هم بهترین راه پیشگیری، واکسیناسیون است اگر تعداد واکسن ها مناسب باشد و با شدت زیادی وارد کنند امیدواریم به آن پیک هایی که اعلام می کنند و شرایط بحرانی که ترسیم می شود کمتر برسیم. با توجه به ۸۰ میلیون جمعیت کشور رقم ۱۰، ۲۰ میلیون واکسن زیاد نیست و باید تهیه شود. عدم رعایت بهداشت را این روزها می بینیم و زیاد هم شده است؛ مثلا در روز جمعه اداره ای باز است که این همه خیابان ها شلوغ